

Na osnovu člana 54. stav 1. Zakona o dobrobiti životinja ("Službeni glasnik RS", br. 41/09) i člana 31. Statuta grada Zrenjanina ("Službeni list grada Zrenjanina", broj 21/08) Skupština grada na sednici održanoj 22.12.2010. godine donela je

Odluku

Odluka je objavljena u "Službenom listu grada Zrenjanina", br. 22/2010 od 22.12.2010. godine.

1. USVAJA SE Program kontrole i smanjenja populacije napuštenih životinja na teritoriji grada Zrenjanina.

2. Ovu Odluku objaviti u Službenom listu grada Zrenjanina.

REPUBLIKA SRBIJA

AUTONOMNA POKRAJINA VOJVODINA

GRAD ZRENJANIN

SKUPŠTINA GRADA

Broj: 06-141-8/10-I

Dana: 22.12.2010. godine

ZRENJANIN

PRESEDNIK

SKUPŠTINE GRADA

Aleksandar Marton, s.r.

PROGRAM KONTROLE I SMANJENJA POPULACIJE NAPUŠTENIH ŽIVOTINJA NA TERITORIJI GRADA ZRENJANINA

1. UVOD

Kroz vekove pas je zajedno sa čovekom bio svedok istorijskih promena u kojima je čovek menjao svoj svet, okruženje i samoga sebe. Čovek je bio nomad i sakupljač plodova, lovac, pastir, zemljoradnik,inženjer, lekar, konobar, poslovan čovek i uvek je imao psa. Vremenom i pas je menjao svoje uloge. Bio je čuvar, tragač i lovac, a danas sve više spasilac, pomoćnik i pratilac ljudi sa posebnim potrebama.

Zbog toga teško je razumeti odluku čoveka da izbací psa na ulicu. Još teže je razumeti da to nisu samo usamljeni slučajevi.

Veliki broj napuštenih životinja na ulicama našeg grada, okolnih naseljenih mesta i polja, rezultat je napuštanja životinja od strane njihovih vlasnika. Sada već bivši kućni ljubimci prepušteni su sami sebi u borbi za goli život, a kao posledica toga dolazi do nekontrolisanog razmnožavanja, čime se već postojeći broj napuštenih životinja povećava.

Pored napuštanja životinja, kao osnovnog načina na koji nastaju psi lutilice, povećanju njihovog broja doprinosi i veliki reproduktivni potencijal ovih životinja. Postoje podaci koji govore o tome da za samo šest godina par plodnih pasa i njihovo potomstvo, u optimalnim uslovima, može dati čak 67 000 štenaca. Kod mačaka ovaj broj je još veći i iznosi 420 000 mačića za sedam godina.

Uzroci ovakvih problema su loše navike ljudi i teška ekonomska situacija građana koji zbog nedostatka sredstava za brigu o životinjama pribegavaju izbacivanju kućnih ljubimaca na ulice.

Iz napomenutih razloga neophodno je:

- primeniti važeće odredbe Zakona,
- stimulisati mere za sterilizaciju, vakcinaciju i obeležavanje životinja (pasa i mačaka),
- izgraditi novo prihvatilište zadovoljavajućih kapaciteta i
- podići radne kapacitete službe za zoohigijenu.

Primenom ovih rešenja u praksi, steći će se uslovi za sankcionisanje nesavesnih i neodgovornih vlasnika kućnih ljubimaca, koji stvaraju problem.

Pitanje napuštenih životinja prerasta u ozbiljan javni problem koji se može rešiti samo planskom organizovanom, kontinuiranom akcijom svih zainteresovanih strana u društvu kroz jasno osmišljen **Program humanog rešavanja problema napuštenih životinja.**

Za rešavanje ovog problema nadležna je lokalna samouprava, a njen prvi korak je izrada gorenavedenog Programa u skladu sa specifičnostima sredine. Da bi Program bio uspešan, potrebna je saradnja svih relevantnih institucija (Ministarstva, lokalne samouprave, komunalnog preduzeća, veterinaru, udruženja za zaštitu životinja i građana).

Osnovna načela na kojima se ovaj Program zasniva jesu:

1) načelo brige o životinjama, koje podrazumeva moralnu obavezu i dužnost čoveka da poštuje životinje i brine o životu i dobrobiti životinja čiji opstanak zavisi neposredno od njega;

2) načelo integralnosti, koje podrazumeva da državni organi i Grad Zrenjanin, u okviru svog delokruga, obezbeđuju integralnu zaštitu dobrobiti životinja sprovođenjem međusobno usaglašenih planova i programa;

3) načelo posvećivanja pažnje dobrobiti životinja, koje podrazumeva da se u svim aktivnostima koje se preduzimaju u različitim oblastima koje se na direktan ili indirektan način odnose na životinje mora posvetiti puna pažnja zaštiti dobrobiti životinja;

4) načelo prevencije i predostrožnosti, koje podrazumeva da svaka aktivnost koja je u direktnoj ili indirektnoj vezi sa životinjama mora biti planirana i sprovedena tako da predstavlja najmanji rizik po život i dobrobit životinja, ljudi i životne sredine i zasniva se na proceni uticaja različitih načina korišćenja životinja na njihov život i dobrobit, kao i na korišćenju najboljih raspoloživih

tehnologija, sredstava i opreme;

5) načelo odgovornosti, koje podrazumeva da je vlasnik, odnosno držalac životinja odgovoran za njihov život i dobrobit i da je dužan da snosi troškove zbrinjavanja životinja čiji je vlasnik, odnosno držalac, ako više ne želi ili nije u mogućnosti da se stara o njima.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom Programu imaju sledeće značenje:

1) vlasnik životinje jeste pravno ili fizičko lice, odnosno preduzetnik, koje ima pravo čuvanja, držanja, uzgoja, reprodukcije, prevoza, korišćenja i prodaje životinje i koje je odgovorno za život, zaštitu zdravlja i dobrobiti životinja;

2) držalac životinje jeste pravno ili fizičko lice, odnosno preduzetnik, koje ima pravo čuvanja, držanja, uzgoja, reprodukcije, prevoza i korišćenja životinje, kao i pravo prodaje životinje na osnovu pismenog odobrenja vlasnika i koje je odgovorno za život, zaštitu zdravlja i dobrobiti životinja;

3) držanje životinje jeste smeštaj, čuvanje, nega i briga o životinjama, osim reprodukcije;

4) dobrobit životinja jeste obezbeđivanje uslova u kojima životinja može da ostvaruje svoje fiziološke i druge potrebe svojstvene vrsti, kao što su ishrana i napajanje, prostor za smeštaj, fizička, psihička i termička udobnost, sigurnost, ispoljavanje osnovnih oblika ponašanja, socijalni kontakt sa životinjama iste vrste, odsustvo neprijatnih iskustava kao što su bol, patnja, strah, stres, bolesti i povrede;

5) izgubljena životinja jeste životinja koja je napustila vlasnika, odnosno držaoca, bez njegove volje i koju on traži;

6) napuštena životinja jeste životinja koja nema dom ili koja se nalazi izvan njega i lišena je brige i nege vlasnika, odnosno držaoca i koju je on svesno napustio;

7) kućni ljubimci jesu psi, domaće mačke, domaće ptice, mali glodari, terarijumske, akvarijumske i druge životinje, koje se gaje ili drže za druženje, zaštitu ili pomoć čoveku;

8) lišavanje životinje života jeste postupak kojim se životinji oduzima život na način koji izaziva trenutnu smrt;

9) obeležavanje i registracija životinja jeste postupak označavanja životinja na trajan način radi identifikacije, registracije i prikupljanja svih podataka u jedinstven informacioni sistem;

10) objekat jeste građevinska celina ili prostor za uzgoj, držanje, lečenje, reprodukciju životinja, odlaganje, preradu i uništavanje sporednih proizvoda životinjskog porekla, koji u pogledu izgradnje, opreme, veterinarsko-sanitarnih i drugih uslova, a u zavisnosti od vrste delatnosti koja se u njima obavlja, ispunjava propisane uslove;

11) prihvatilište za životinje jeste objekat koji služi za privremeni ili trajni smeštaj napuštenih i izgubljenih životinja i pomoć i brigu o napuštenim i izgubljenim životinjama;

12) prevoz životinje jeste svaki utovar, pretovar, prevoz i istovar životinje u javnom prevozu, prevozu za sopstvene potrebe i prevozu za lične potrebe;

13) prevozna sredstva jesu sredstva drumskog, železničkog, vazdušnog i vodnog saobraćaja, koja se koriste za prevoz životinja;

14) sterilizacija i hirurški zahvat, koji izvodi veterinar, a podrazumeva ovari-histerektomiju ženki i kastraciju mužjaka, a primenjuje se u terapeutske svrhe i u svrhu kontrole populacije.

15) sporedni proizvodi životinjskog porekla koji nisu namenjeni za ishranu ljudi jesu leševi životinja, trup, delovi trupa životinja, sastavni delovi tela životinja, proizvodi životinjskog porekla i hrana životinjskog porekla koji nisu namenjeni i bezbedni za ishranu ljudi, stajnjak i otpad iz objekata u kojima se priprema hrana za ishranu ljudi.

2. CILJ PROGRAMA

Cilj Grada Zrenjanina je da osigura kvalitetnu brigu nad napuštenim i izgubljenim životinjama, odnosno izgradi prihvatilište za životinje u skladu sa Zakonom o dobrobiti životinja ("Sl. glasnik RS", br. 41/09).

Program humanog rešavanja problema napuštenih životinja podrazumeva aktivno učešće svih članova društva u lancu humanog rešavanja ovog problema.

Glavni cilj svih aktivnosti je smanjenje populacije napuštenih životinja, pa samim tim i otklanjanje negativnih posledica njihovog prisustva na ulici. Realizacija ovog Programa garantuje uspostavljanje minimalnog broja napuštenih životinja na ulicama čime se izbegavaju teže posledice po građane i napuštene životinje. Ciljeve Programa je moguće ostvariti jedino u saradnji vladinog i nevladinog sektora (državnih organa sa jedne i udruženja građana kao i samog građanina sa druge strane).

U humanom rešavanju problema napuštenih životinja učestvuju:

1. Centralna vlast - Organi Republike Srbije i AP Vojvodine (donošenje svih potrebnih zakona, podzakonskih akata i pravilnika kao i mera i subvencija lokalnim vlastima i građanima, tj. pomoć u procesu rešavanja problema napuštenih životinja);

2. Jedinica lokalne samouprave - Gradonačelnik, Skupština grada i Gradsko veće;

3. Inspekcija - Veterinarska i druge nadležne inspeksijske službe (nadzor nad sprovođenjem zakona i podzakonskih akata);

4. Veterinarska služba - praćenje, zaštita i unapređenje zdravlja životinja na teritoriji Grada;

5. Pravno lice koje upravlja prihvatilištem

6. Komunalna policija i tužilaštvo

7. Udruženja za zaštitu životinja

8. Mediji - podizanje svesti građana o značaju humanog rešavanja problema napuštenih životinja i istinito i redovno informisanje;

9. Građanin - dužnost svakog građanina jeste da spreči i prijavi sve oblike zlostavljanja životinja i ugrožavanja njihovih života, zdravlja i dobrobiti.

3. OSNOVNE KARAKTERISTIKE GRADA ZRENJANINA

Zrenjanin se nalazi na teritoriji Banata u sastavu AP Vojvodine i Republike Srbije. Površina grada Zrenjanina je 1.326 km² što iznosi oko 8,3% od cele površine AP Vojvodine. Zrenjanin je privredni, kulturni, prosvetni, zdravstveni i sportski centar Srednjeg Banata kojeg čine opštine Žitište, Sečanj, Novi Bečej i Nova Crnja.

Grad Zrenjanin sastoji se od 36 mesnih zajednica i to: 14 mesnih zajednica čije se sedišta nalazi u naseljenom mestu Zrenjanin, a ostale 22 mesne zajednice su naseljena mesta: Aradac, Banatski Despotovac, Belo Blato, Botoš, Čenta, Ečka, Elemir, Farkaždin, Jankov Most, Klek, Knićanin, Lazarevo, Lukicevo, Lukino Seb, Melenci, Mihajlovo, Orlovat, Perlez, Stajicevo,

Slika 1. Teritorija Grada Zrenjanina

Broj stanovnika prema popisu iz 2002. godine govori da na teritoriji grada Zrenjanin živi 132.051 stanovnika različite etničke pripadnosti, sa dominantnim srpskim stanovništvom. Broj stanovnika po kvadratnom km je 99,51.

Broj domaćinstava prema popisu iz 2002. je 46.375, dok je u samom gradu oko 35.000. Prosečan broj članova domaćinstva je prema istom popisu u naseljenim mestima je 2,99, a u Zrenjaninu je 2,78. Najbrojnija su ona domaćinstva u kojima ima 4 člana - 11.568.

Prirodni priraštaj je negativan, a stopa prirodnog priraštaja je -5,08‰. Prirodno kretanje stanovnika prema navedenim podacima je nepovoljno - karakteriše ga niska stopa nataliteta (živorođenih) 9,52‰ i visoka stopa opšteg mortaliteta (umrlih) 14,61‰. Prosečan životni vek muškaraca je 68 godina, a žena 74 godine.

Kretanje stanovništva, odnosno promene u ukupnom broju stanovnika zavise od prirodnih i migracionih komponenti. Prirodna komponenta podrazumeva prirodni priraštaj, a migraciona useljavanja i iseljavanja stanovništva.

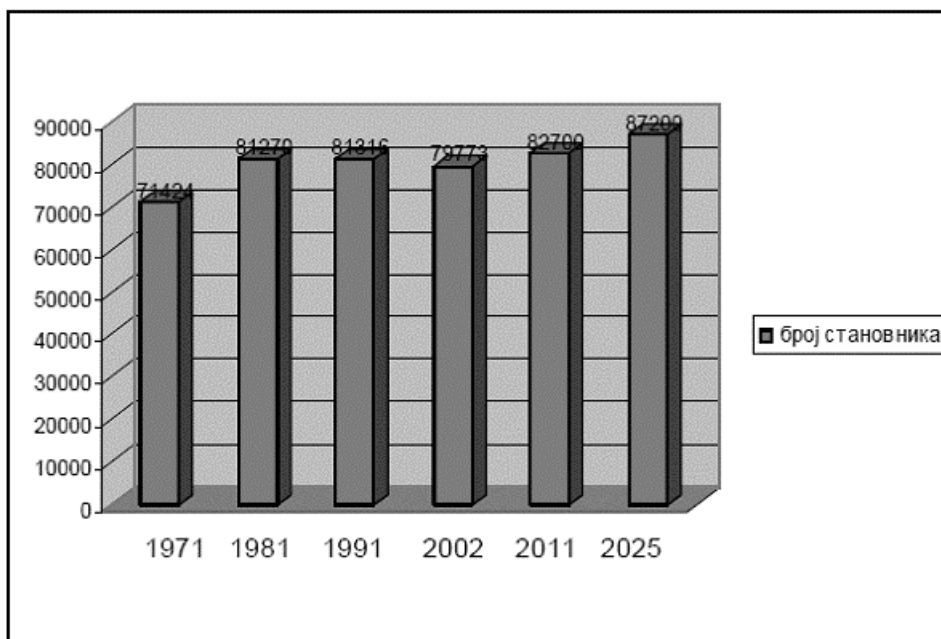
Zrenjanin prolazi kroz razdoblje brzih društveno-ekonomskih promena i predviđanje budućeg broja stanovnika je veoma složeno i kompleksno. Kao baza za prognoziranje broja stanovništva, poslužili su podaci o kretanju stanovništva u proteklih 30 godina tj. od 1971-2002. godine.

Trend demografskog razvoja u periodu 1991. - 2002. godine je bio negativan. Prognoza stanovništva za periodu od 2002. do 2025. godine zasnovana je na pretpostavkama da će mere populacione politike i da će efekti prostornog karaktera (promene u regionalnom razvoju, promene u osnovnim tokovima urbanizacije, promene u distribuciji stanovništva) kao efekat realizacije planskih postavki koje najuže koreliraju s demografskim razvojem, dati određene efekte.

Prognoza broja stanovnika do 2025. god.

godina	ZRENJANIN
1971	71424
1981	81270
1991	81316
2002	79773
2011	82700
2025	87200

Projekcija broja stanovnika

Redni broj	Naseljeno mesto	Tip naselja (gradsko/ostalo)	Broj stanovnika	Udeo u ukupnom broju stanovnika u opštini (%)
1	ZRENJANIN	gradsko	79.773	60,52
2	ARADAC	seosko	3624	2,66
	BANATSKI			
3	DESPOTOVAC	seosko	1638	1,21
4	BELO BLATO	seosko	1519	1,12
5	BOTOŠ	seosko	2206	1,62
6	ČENTA	seosko	3233	2,37
7	EČKA	seosko	5030	3,69
8	ELEMIR	seosko	4861	3,57
9	FARKAŽDIN	seosko	1396	1,03
10	JANKOV	seosko	643	0,48
	MOST			
11	KLEK	seosko	3005	2,21
12	KNIČANIN	seosko	2101	1,54
13	LAZAREVO	seosko	3359	2,47
14	LUKIČEVO	seosko	2160	1,59
15	LUKINO SELO	seosko	617	0,46
16	MELENCI	seosko	6685	4,91
17	MIHAJLOVO	seosko	1008	0,74
18	ORLOVAT	seosko	1814	1,33
19	PERLEZ	seosko	3864	2,84
20	STAJIČEVO	seosko	2057	1,51
21	TARAŠ	seosko	1176	0,87
22	TOMAŠEVAC	seosko	1844	1,36

Podaci o naseljima (tip naselja, broj stanovnika i površina)

Prema svom položaju Zrenjanin i njegovu okolinu karakteriše umereno-kontinentalna klima. Proleće i jesen karakterišu promenljivost vremenskih prilika. Leto karakterišu relativno stabilne vremenske prilike uz povremene kraće lokalne pljuskove. Prosečna količina padavina godišnje iznosi oko 618 mm i tokom godine je raspored padavina prilično ujednačen.

Tokom godine prosečne mesečne temperature Zrenjanina i okoline variraju od - 1,1°C u januaru do +22,9°C u julu. Srednja godišnja temperatura iznosi oko +11°C. Prosečan broj dana kada su srednje temperature vazduha manje od 0°C iznosi 81.

Najizrazitiji vetar ovog područja je košava. Košava duva iz jugoistočnog ili južnog pravca i donosi relativno tople i pretežno suve vazdušne mase.

Područje Zrenjanina je najgušće rečno i kanalsko čvorište u Evropi, gde u krugu od 30 kilometara protiču Begej, Tamiš, Tisa, Dunav i kanalska mreža DTD.

Slika 2. Reke u Banatu

Kanal Dunav-Tisa-Dunav zauzima značajno mesto u razvoju privrede Bačke i Banata, ali i šireg područja.

Sa aspekta značaja biodiverziteta, treba reći da se u gradu nalaze vrlo specifična područja koja su od državnog ali i svetskog značaja. Tu se pre svega misli na Specijalni rezervat "Stari Begej - Carska Bara" koji je ramsarska oblast (pod zaštitom UNESKO-a), jezero-bara Okanj i Banja Rusanda za koje se planira stavljanje pod režim zaštite zbog svog specifičnog značaja.

Prostor Carske bare karakteriše gusto izatkan reljef reka, kanala, jezera i bara, dok se boje smenjuju od plavih jezera, preko zelenih i smeđih šuma, sve do blede žute i bele boje slatina. Na ovom prostoru nekada se protezalo bezbroj većih i manjih močvara. Danas ovaj prostor karakterišu meandri Starog Begeja koji se sužavaju i skraćuju i bare - sve više nagnute u odnosu na dno rečnog korita.

4. ZAKONSKE OSNOVE ZA REALIZACIJU PROGRAMA

Osnove za realizaciju Programa čini zakonska regulativa koja propisuje efektivne, preventivne mere koje se odnose na: registraciju i obeležavanje pasa, vakcinaciju, odgovornost vlasnika, zabranu napuštanja kućnih ljubimaca i postupke sa napuštenim životinjama.

4.1. Zakoni okvir

Problematika kojom se bavi ovaj Program regulisana je ili ima dodirnih tačaka sa nizom zakonskih akata:

- 1) Ustav Republike Srbije ("Sl. glasnik RS", br. 83/06 i 98/06);
- 2) Zakon o veterinarstvu ("Sl. glasnik RS", br. 91/05 i 30/10);
- 3) Zakon o dobrobiti životinja ("Sl. glasnik RS", br. 41/09);
- 4) Zakon o zaštiti životne sredine ("Sl. glasnik RS", br. 135/04, 36/09 i 72/09);
- 5) Krivični zakonik ("Sl. glasnik RS", br. 85/05, 88/05, 107/05, 72/09 i 111/09);
- 6) Zakon o lokalnoj samoupravi ("Sl. glasnik RS", br. 129/07);
- 7) Zakon o javnom redu i miru ("Sl. glasnik RS", br. 51/92, 53/93, 67/93, 48/94, 85/05 i 101/05);
- 8) Zakon o komunalnim delatnostima ("Sl. glasnik RS", br. 16/97 i 42/98);
- 9) Zakon o zaštiti prirode ("Sl. glasnik RS", br. 36/09 i 88/10);
- 10) Zakon o stočarstvu ("Sl. glasnik RS", br. 41/09);
- 11) Statut grada Zrenjanina ("Sl. list grada Zrenjanina", br. 21/08).

Za izradu ovog Programa korišteni su i podaci iz Lokalnog ekološkog akcionog plana (LEAP), Strategije održivog razvoja opštine Zrenjanina, Generalnog plana Zrenjanina 2006-2026 i Psi litalice, humana i efikasna kontrola (Organizacija za poštovanje i brigu o životinjama - ORCA).

Pravni osnov za donošenje ovog Programa je član 54. Zakona o dobrobiti životinja ("Sl. glasnik RS", br. 41/09), kojom je propisana dužnost organa jedinica lokalne samouprave da izrade i sprovode program kontrole i smanjenja populacije napuštenih pasa i mačaka prema specifičnostima sredine sredine kao i Statut br. 21/08) kao podzakonski akt koji utvrđuje nadležnost grada da donese ovaj Program.

4.2. Lokalna samouprava

Važeći zakonski propisi predvideli su i druge obaveze lokalne samouprave, i to:

- Lokalna samouprava dužna je da na svojoj teritoriji organizuje zoohigijensku službu.
- Lokalna samouprava je dužna da za poslove neškodljivog uklanjanja leševa životinja ima izgrađen objekat za sakupljanje leševa životinja. U objektu za sakupljanje leševa životinja lokalna samouprava može sakupljati i druge sporedne proizvode životinjskog porekla.
- Lokalna samouprava koja nije organizovala zoohigijensku službu dužna je da do njenog organizovanja obezbedi finansiranje uklanjanja leševa.
- Organi jedinica lokalne samouprave propisuju mesto i način izvođenja kućnih ljubimaca, a naročito pasa i mačaka na javne površine.
- Organ jedinice lokalne samouprave dužan je da obezbedi prihvatilište ako na svojoj teritoriji ima napuštenih životinja.
- Organ jedinice lokalne samouprave dužan je da obezbedi prikupljanje, prevoz i zbrinjavanje napuštenih i izgubljenih životinja, kao i da im pruži pomoć, brigu i smeštaj u prihvatilište u skladu sa zakonom.
- Organ jedinice lokalne samouprave dužan je da napuštenim i izgubljenim životinjama koje su bolesne ili povređene obezbedi odgovarajuću veterinarsku pomoć, a da za neizlečivo bolesne ili povređene životinje obezbedi lišavanje života u skladu sa ovim zakonom.

U prihvatilište koje obezbeđuje organ jedinice lokalne samouprave smeštaju se:

- 1) napuštene i izgubljene životinje;
- 2) životinje čiji vlasnici, odnosno držaoci, ne mogu više da se brinu o njima;

- 3) životinje koje Ministarstvo oduzme vlasnicima, odnosno držaocima;
- 4) životinje koje su u opasnosti.

Vlasnik, odnosno držalac koji izgubi životinju dužan je da taj gubitak bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri dana od dana gubitka životinje, prijavi nadležnom organu jedinice lokalne samouprave (Info službi pri Prihvatištu) i veterinarskoj službi.

Organi jedinica lokalne samouprave uskladiće rad prihvatilišta za napuštene životinje sa odredbama Zakon o dobrobiti životinja ("Sl. glasnik RS", br. 41/09) u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona (do 10.06.2012. god.).

4.3. Zoohigijenska služba i prihvatilište

Odredbama zakona propisani su poslovi, kao i obaveze zoohigijenske službe i vlasnika prihvatilišta:

- Zoohigijenska služba obavlja sledeće poslove:

- 1) hvata i zbrinjava napuštene životinje u prihvatilišta za životinje;
- 2) neškodljivo uklanja leševe životinja sa javnih površina i objekata za uzgoj, držanje, dresuru, izlaganje, održavanje takmičenja ili promet životinja;

- 3) transport ili organizovanje transporta leševa životinja sa javnih površina i objekata za uzgoj, držanje, dresuru, izlaganje, održavanje takmičenja ili promet životinja do objekta za sakupljanje, preradu ili uništavanje otpada životinjskog porekla na način koji ne predstavlja rizik po druge životinje, ljude ili životnu sredinu.

- Vlasnici i držaoci životinja dužni su da prijave uginuće životinje zoohigijenskoj službi i da se pridržavaju svih uputstava koje je ova služba izdala u vezi sa odlaganjem leševa.

- Zoohigijenska služba je dužna, kada je to potrebno, da obezbedi prevoz leša sa mesta uginuća do objekta za pregled leševa ili za sakupljanje, preradu ili uništenje, kao i da obezbedi dezinfekciju mesta uginuća, vozila i opreme.

- Prihvatilište za napuštene životinje mora ispunjavati uslove za zaštitu dobrobiti životinja u pogledu prostora za životinje, prostorija i opreme, u skladu sa zakonom i mora biti upisan u Registar objekata koji vodi Ministarstvo, u skladu sa zakonom kojim se uređuje veterinarstvo.

- Lica koja rade sa životinjama u prihvatilištu, moraju biti obučena za dobrobit životinja.

- Vlasnik prihvatilišta, dužan je da pre upisa u Registar objekata Ministarstvu dostavi dokaz da je obezbedio:

- 1) finansijska sredstva za nesmetani rad;
- 2) sprovođenje zdravstvene zaštite životinja;
- 3) odgovarajući prostor za smeštaj životinja na način koji će obezbediti dobrobit životinja i neće narušiti javni red i mir;
- 4) lica koja su obučena za postupanje sa životinjama.

- Vlasnik prihvatilišta, odgovoran je za život, zdravlje i dobrobit životinja u prihvatilištu.

- Vlasnik prihvatilišta, dužan je da se o životinjama u prihvatilištu brine sa pažnjom dobrog domaćina.

- Vlasnik prihvatilišta, dužan je da vodi evidenciju o životinjama i da tu evidenciju čuva tri godine.

- Vlasnik prihvatilišta je dužan da:

- 1) prima prijave o napuštenim životinjama i da obezbedi zbrinjavanje svake napuštene životinje, u skladu sa zakonom;
- 2) obezbedi sprovođenje mera preventivne zdravstvene zaštite životinja i potrebnu pomoć životinjama od strane veterinara;
- 3) brine o pronalazenju vlasnika, odnosno držaoca životinja;
- 4) vrati vlasniku, odnosno držaocu, na njegov zahtev, životinju u roku od 15 dana od dana smeštaja u prihvatilište;
- 5) pripremi plan zbrinjavanja životinja u slučaju zatvaranja prihvatilišta ili elementarnih nepogoda.

- Životinja koja je smeštena u prihvatilište može se pokloniti ako je vlasnik, odnosno držalac ne preuzme u roku od 15 dana od dana smeštaja u prihvatilište.

- Vlasnik prihvatilišta koje obezbeđuje organ jedinice lokalne samouprave dužan je da saraduje sa nadležnim veterinarskim službama i organizacijama za zaštitu životinja, kao i da redovno obaveštava javnost i druge vlasnike prihvatilišta o životinjama koje se nalaze u prihvatilištu.

- Ako se životinji u roku od najmanje 30 dana od dana smeštaja u prihvatilište koje obezbeđuje organ jedinice lokalne samouprave ne pronađe vlasnik, odnosno ako se ne zbrine na drugi način, sa životinjom se postupa u skladu sa programom kontrole i smanjenja populacije napuštenih pasa i mačaka.

- Troškove zbrinjavanja napuštenih životinja snosi vlasnik, odnosno držalac životinje, a ako je nepoznat troškove zbrinjavanja životinje snosi vlasnik prihvatilišta, odnosno budžet.

4.4. Inspekcijski nadzor

Inspekcijski nadzor u oblasti veterinarstva i zaštite dobrobiti životinja vrši Ministarstvo preko veterinarskih inspektora, a i veterinarska stanica koja ispunjava zakonske uslove može obavljati pojedine stručne poslove veterinarske inspekcije.

5. RAZLOZI ZA PRIMENU PROGRAMA

Ovaj Program je nastao kao rezultat neslaganja sa dosadašnjim načinom rešavanja problema napuštenih životinja. Cilj je humaniji i savremeniji pristup rešavanju ovog problema, u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

Osnovni razlozi za primenu programa su:

- SOCIJALNO-BEZBEDNOSNI - smanjenje napada na građane kao i uznemiravanje javnog reda i mira.

- EKONOMSKA OPRAVDANOST - U Srbiji postoji hiljade napadnutih građana od strane napuštenih pasa koji pomoć traže u ordinacijama ili bolnicama. Troškovi poslovanja prihvatilišta i službe vremenom bi se višestruko isplatili - naspram troškova koje bi lokalna samouprava morala da plati u slučaju odštetnih zahteva građana.

- ZDRAVSTVENI - sprečava se širenje i prenošenje zaraznih bolesti kao i bolesti koje su zajedničke ljudima i životinjama (zoonoze). Prema preporukama Svetske zdravstvene organizacije (WHO) i EU Saveta Evrope, poseban značaj se pridaje suzbijanju sledećih zoonoza:

- rabies (besnoća, besnilo) i

- echinococcus.

- HIGIJENSKO-EKOLOŠKI - sprečava se rasturanje čvrstog otpada i smeća iz kontejnera, kanti i deponija, izbegava se prljanje ulica, javnih površina i dečjih igrališta.

- ESTETSKI - lepši izgled naseljenih mesta Grada, kako za građane tako i za turiste.
- HUMANI ODNOS PREMA ŽIVOTINJAMA - humano postupanje sa životinjama je mera u interesu i ljudi i životinja.
- EDUKATIVNI - izgradnjom novog prihvatilišta Grad Zrenjanin dobija novi prostor za razne edukativne programe namenjene podizanju ukupne svesti građana, naročito dece o problemima napuštenih životinja.

Lokalna samouprava, svesna svoje odgovornosti i zakonske obaveze kada je u pitanju rešavanje ove problematike sagledavajući celokupnu paletu mogućih rešenja, a u cilju da se ponaša odgovorno i tako utiče na smanjenje i kontrolu brojnosti napuštenih životinja, izradila je ovaj Program i potrudila se da isti u praksi sprovede.

6. SADAŠNJE STANJE

Jedan od vodećih komunalnih problema Grada Zrenjanina je veliki broj napuštenih životinja, prvenstveno pasa i mačaka. Sadašnje stanje rešavanja problema je neodrživo i nezadovoljavajuće. Dosadašnji način uklanjanja životinja sa ulica, uprkos velikim naporima JKP "Čistoća i zelenilo", nije dao očekivane rezultate. Broj napuštenih životinja u određenim periodima povećavao se zbog raznih uzroka: obavezna vakcinacija protiv besnila, štenjenje keruša, nemogućnost daljeg držanja, hranjenja... Kada se napuštena životinja uhvati, vlasniku je nemoguće ući u trag, psi i mačke nisu obeleženi, zakonodavna politika je blaga i neefikasna. Ovakav način rada otklanjao je samo posledice, a uzroci problema su i dalje ostajali netaknuti.

U vremenskom periodu od juna do septembra meseca 2010. godine, JKP "Čistoća i zelenilo" je na teritoriji naseljenog mesta Zrenjanin vršilo prebrojavanje pasa zatečenih na gradskim ulicama, u cilju orijentacionog ustanovljavanja njihovog ukupnog broja odnosno približne procene njihovog ukupnog broja. Takođe, izvršena je i anketa u određenom broju domaćinstava na teritoriji naseljenog mesta Zrenjanin.

Prebrojavanje napuštenih pasa je vršeno u svim mesnim zajednicama naseljenog mesta Zrenjanin. Pri tom, u svakoj mesnoj zajednici prebrojavanje je trajalo četiri uzastopna dana. Tom prilikom, vođeno je računa da ni jedan pas, već izbrojan, ne bude ponovo evidentiran.

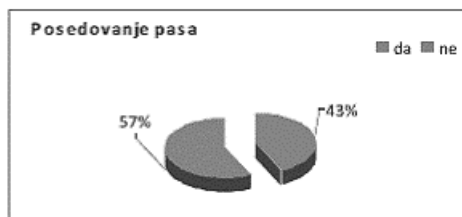
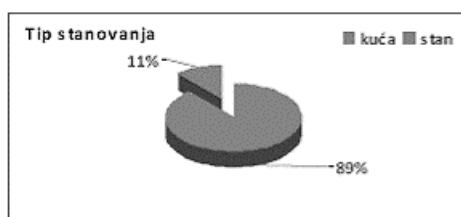
Na kraju je izvršeno sabiranje svih napuštenih pasa evidentiranih na gore opisan način. Rezultati su sledeći:

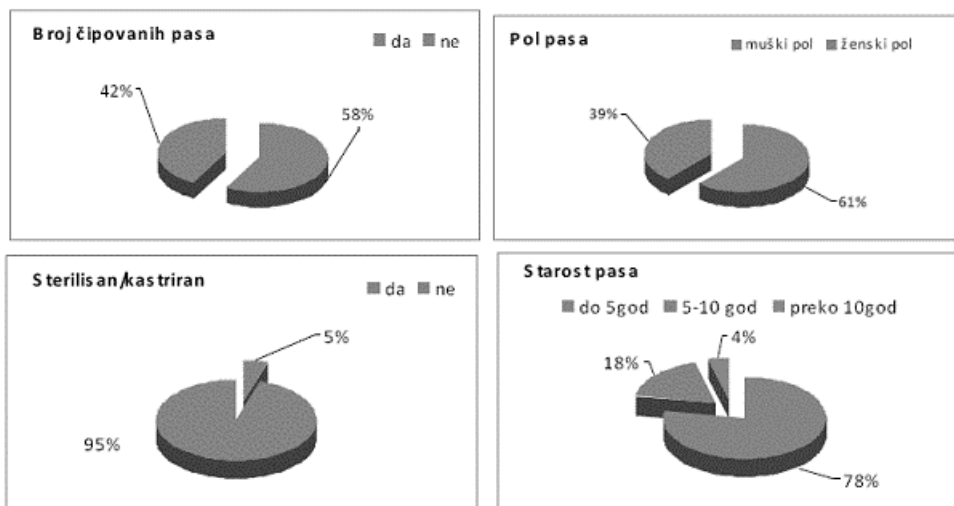
Naziv Mesne zajednice	Broj jedinki
MZ Berbersko-Bolnica	296
MZ Centar	111
MZ Dolja-Crni šor	430
MZ Dositej Obradović	219
MZ Gradnolica	102
MZ Mala Amerika	98
MZ Nikola Tesla	116
MZ Sava Kovačević	143
MZ Sonja Marinković	284
MZ Šumice	87
MZ Veljko Vlahović	316
MZ Žarko Zrenjanin	246
MZ Zeleno polje	193
ukupno	2641 jedinki

Anketa građana je sprovedena u 438 domaćinstava. Od tog broja 389 građana živi u individualnom tipu stanovanja, a 49 u kolektivnom. Anketiranih 188 građana poseduje psa (ukupan broj pasa na ovom uzorku je 217), a 250 ne. Broj čipovanih pasa iznosi 126, što znači da 91 nije čipovan. Muškog pola je 133 psa, a 84 su ženke. Sterilisano ili kastrirano je 11 pasa od 217, a za 206 nisu preduzete mere sterilizacije. Starost pasa, po grupama:

- do 5 godina 168 pasa
- između 5 i 10 godina starosti 40 pasa
- preko 10 godina starosti 9 pasa

Grafički prikaz rezultata ankete:

Prema podacima Republičke veterinarske inspekcije broj evidentiranih pasa koji su obeleženi i vakcinisani na teritoriji grada Zrenjanina prikazan je u tabeli:

Naseljeno mesto	Broj vakcinisanih i obeleženih jedinki
Zrenjanin (bez Mužlje)	4193
Mužlja	855
Aradac	320
Elenir	315
Taraš	253
Melenci	1317
Klek	85
Mihajlovo	155
Jankov Most	93
Lukićevo	115
Banatski Despotovac	180
Lazarevo	107
Perlez	540
Knićanin	290
Čenta	672
Farkaždin	230
Lukino Selo	130
Belo Blato	420
Ečka	218
Stajićevo	200
Botoš	200
Tomaševac	316
Orlovat	387
UKUPNO	11 591

6.1. Postupanje sa napuštenim životinjama, zoohigijena i propisi

Sada važeću Odluku o načinu držanja domaćih životinja na teritoriji grada Zrenjanina ("Sl. list grada Zrenjanina", br. 3/09) Skupština grada je donela februara 2009. godine. Ovom Odlukom propisano je da hvatanje, neškodljivo uklanjanje pasa i mačaka sa ulica i javnih površina vrši JKP "Čistoća i zelenilo" Zrenjanin u naseljenom mestu Zrenjanin, po programu održavanja javno prometnih površina, odnosno drugo preduzeće, preduzetnik ili organizacija sa kojom Grad Zrenjanin zaključi ugovor, a u ostalim naseljenim mestima hvatanje napuštenih i izgubljenih pasa i mačaka organizuje mesna zajednica. Odluka takođe reguliše način hvatanja napuštenih i izgubljenih pasa i mačaka i postupanje sa njima nakon hvatanja, kao i rad privremenog prihvatilišta za životinje. Primenjujući obavezu lokalne samouprave da na svojoj teritoriji organizuje zoohigijensku službu iz člana 46. Zakona o veterinarstvu ("Sl. glasnik RS", br. 91/05), ovom Odlukom je propisano da JKP "Čistoća i zelenilo" obavlja poslove zoohigijenske

službe na teritoriji Grada Zrenjanina počev od 01.09.2009. godine, a propisani su i poslovi zoohigijenske službe, kao i način funkcionisanja i finansiranja službe.

Prihvatište je predviđeno samo za smeštaj napuštenih pasa i mačaka, a za ostale vrste napuštenih životinja ne postoji prihvatilište. U toku 2010. godine pojavila se potreba za smeštajem i drugih vrsta životinja, osim napuštenih pasa i mačaka i u cilju rešavanja problema smeštaja tih životinja Gradska uprava je uspostavila neformalnu saradnju sa Srednjom poljoprivrednom školom iz Zrenjanina.

JKP "Čistoća i zelenilo" poslove neškodljivog uklanjanja leševa životinja sa javnih površina i objekata za uzgoj, držanje, dresuru, izlaganje, održavanje takmičenja ili promet životinja obavlja po nalogu komunalne inspekcije ukoliko se uklanjanje vrši sa javnih površina, inspekcije zaštite životne sredine ukoliko se uklanjanje vrši iz objekata za uzgoj, držanje, dresuru, izlaganje, održavanje takmičenja ili promet životinja i čuvara polja u okviru njihove nadležnosti. Uklanjanje se vrši najčešće zakopavanjem na mestu uginuća uz obaveznu primenu mera dezinfekcije mesta uginuća i mesta zakopavanja.

6.2. Centar za privremeno prihvatanje i zbrinjavanje napuštenih pasa i mačaka

Radi rešavanja problema prihvatilišta i zbrinjavanja napuštenih i izgubljenih pasa i mačaka, 2005. godine sklopljen je Ugovor između JKP "Čistoća i zelenilo" Zrenjanin i Društva za zaštitu životinja "Đurđevo" o poslovno-tehničkoj saradnji. Društvo za zaštitu životinja "Đurđevo" je između ostalog prihvatilo da obezbedi potrebnu opremu koja će služiti hvatanju napuštenih i izgubljenih pasa i mačaka, vozilo za transport istih, hranu za uhvaćene životinje, te rad veterinarske službe u postupku ostvarivanja njihove zdravstvene zaštite.

Uz pomoć društva za zaštitu životinja "Đurđevo" koje je obezbedilo potrebna finansijska sredstva, 2005. godine je uz gradsku deponiju izgrađen objekat Prihvatišta za napuštenih i izgubljenih pse i mačke. Objekat se nalazi u postupku legalizacije.

Trenutno, u okviru Prihvatišta praktično postoje dva objekta:

1. poslovni objekat i
2. objekat za privremeni smeštaj napuštenih i izgubljenih pasa i mačaka.

Poslovni objekat je u potpunosti priveden nameni dok je objekat za privremeni smeštaj napuštenih i izgubljenih pasa i mačaka samo delimično priveden nameni. Naime, u objektu za privremeni smeštaj napuštenih i izgubljenih pasa i mačaka, koji je izdvojen na boksove (po 10 boksova u dva reda), u funkciji je samo 10 boksova dok drugih 10 boksova nije izgrađeno.

Takođe, nije izgrađen ni objekat za lečenje i posmatranje napuštenih i izgubljenih pasa i mačaka koji je predviđen glavnim arhitektonsko-gradevinskim projektom. Izgradnja i stavljanje u funkciju ovog objekta je od velikog značaja za rad samog Prihvatišta, zbog toga što isti treba da služi posmatranju i lečenju uhvaćenih napuštenih i izgubljenih pasa i mačaka odnosno treba da se koristi za potrebe veterinaru u postupku pružanja veterinarskih usluga.

Uočeni problemi sa kojima se JKP "Čistoća i zelenilo" susreće u postupku vršenja delatnosti hvatanja i neškodljivog uklanjanja napuštenih i izgubljenih pasa i mačaka shodno Odluci o načinu držanja domaćih životinja na teritoriji Grada Zrenjanina ("Sl. list grada Zrenjanina", br. 3/09) odnosno shodno drugim pozitivnim propisima koji regulišu ovu pravnu oblast, kao i problemi u radu samog Prihvatišta su brojni.

U prvom redu, JKP "Čistoća i zelenilo" ne raspolaže adekvatnim specijalnim motornim transportnim sredstvom koje ispunjava propisane uslove za prevoz uhvaćenih životinja.

JKP "Čistoća i zelenilo" ne raspolaže ni adekvatnim prevoznim sredstvom za transport leševa životinja sa javnih površina i objekata za uzgoj, držanje, dresuru, izlaganje, održavanje takmičenja ili promet životinja.

Takođe, nisu obezbeđeni ni rashladni uređaji, koji bi služili za smeštaj i čuvanje životinjskih leševa kao ni potreban pribor i oprema (u dovoljnoj količini) koji se koriste za hvatanje pasa na human način.

Članom 137. Zakona o veterinarstvu ("Sl. glasnik RS", br. 91/05 i 30/10) propisano je da se u izuzetnim slučajevima sporedni proizvodi životinjskog porekla (leševi životinja i dr.) zakopavaju ili spaljuju na stočnom groblju ili jami grobnici koja ispunjava propisane uslove. Međutim, na teritoriji Grada Zrenjanina ne postoji stočno groblje koje bi služilo ovoj nameni.

7. PREDLOG REŠENJA

Program se sastoji iz više faza koje se mogu tretirati kao odvojeni projekti. Realizaciji svih projekata treba da prethodi usvajanje pratećih odluka nadležnih organa Grada i sinhronizacija u radu nadležnih gradskih službi kao i zainteresovanih udruženja građana za realizaciju programa:

1. Projekat proširenja i dogradnje postojećeg prihvatilišta;
2. Projekat unapređenja rada postojeće službe za rad u prihvatilištu i zoohigijenske službe;
3. Projekat informisanja i edukacije građana;
4. Projekat masovnog tretmana napuštenih pasa i mačaka:
 - Identifikacija,
 - Sterilizacija,
 - Udomljavanje,
 - CNR program (uhvati, sterilisi, pusti),
 - Saradnja,
 - Eutanazija;
5. Sankcionisanje neodgovornih građana;
6. Donošenje novih gradskih propisa koji regulišu ovu pravnu oblast.

Projekat proširenja i dogradnje postojećeg prihvatilišta

Sadašnje prihvatilište, iako delimično izgrađeno, zadovoljava većinu propisanih uslova i najekonomičnije je da se isto legalizuje i izvrši njegovo proširenje.

Na osnovu člana 66. Zakona o dobrobiti životinja ("Sl. glasnik RS", br. 41/09) organ jedinice lokalne samouprave je u obavezi da obezbedi prihvatilište ako na svojoj teritoriji ima napuštenih životinja.

Prihvatište - treba da bude smešteno na ograđenoj, nezagađenoj i bezbednoj parceli na samom obodu najvećeg naseljenog mesta u gradu. Izgradnja Prihvatišta podrazumeva odabir najbolje lokacije, koja je infrastrukturno opremljena (voda, struja, put), zatim izradu projektno tehničke dokumentacije za izgradnju Prihvatišta, nabavku svih dozvola za izgradnju i na kraju

dobijanje upotrebne dozvole za rad, kao i dozvole od strane nadležnog Ministarstva. Za opštine koje imaju do 50 000 stanovnika treba izgraditi prihvatilište kapaciteta do 150 pasa, na površini od 0,4 - 0,5 ha. Za opštine odnosno gradove koji imaju više od 50000 stanovnika preporučuje se izgradnja više od jednog prihvatilišta na istoj lokaciji.

Centralni objekat ili centralna zgrada je podeljena na nekoliko prostorija: ambulantu (prostoriju za veterinarske preglede, obeležavanje pasa, sterilizaciju...itd), prostoriju za zaposlene radnike, kancelariju sa arhivom, kupatilo, ostavu za hranu, ostavu za alat, prostoriju za kuvanje, kupatilo za životinje, nadstrešnicu ili garažu za automobil... Unutar ograđenog prostora po kome se psi mogu slobodno kretati mora postojati dovoljan broj kućica za pse u koje se oni mogu bezbedno skloniti u slučaju neвремена. U tu svrhu treba da bude izgrađen i izvestan broj boksova od kojih su neophodni boksovi za: novopridošle pse (karantin), ženke sa kućicama, agresivne životinje i bolesne životinje. Pse u Prihvatilište donose radnici koji redovno i planski obilaze teritoriju Grada, barem dva puta nedeljno, ali i izlaze u akcije hvatanja po pozivu građana, inspekcije i policije. Vrlo često napuštene pse u Prihvatilište donose članovi Društva za zaštitu životinja, kao i sami građani...Ukoliko kapacitet Prihvatilišta dozvoljava prihvat pasa iz domaćinstva se vrši uz odgovarajuću naknadu. Ako je kapacitet Prihvatilišta popunjen prihvat pasa iz domaćinstava se vrši po principu liste čekanja.

Po dolasku u Prihvatilište pas treba da bude pregledan od strane veterinara, obeležen, vakcinisan, očišćen od parazita u roku od 72 sata. Takođe, pas treba da bude administrativno zaveden: fotografisan, dobija svoj karton u kome su obeleženi osnovni podaci o mestu sa kojeg je pas dospao u Prihvatilište, podaci o njegovim ličnim osobinama i broj čipa. Ako se nakon nekoliko dana ne uoče smetnje u ponašanju novopridošlog psa isti se pušta iz karantina u veliko dvorište zajedno sa ostalim psima. U slučaju da se niko od građana nije javio u Zakonom predviđenom roku pas se sterilizuje/kastrira kako ne bi došlo do nekontrolisanog razmnožavanja u samom Prihvatilištu.

Boravak, odnosno zadržavanje pasa u Prihvatilištu je veoma različito. Neki psi ostaju u Prihvatilištu godinu dana ili duže, dok se za većinu nalazi novi vlasnik u kraćem vremenskom roku.

Odrasli psi se u Prihvatilištu hrane dva puta dnevno, a štenci u zavisnosti od uzrasta i do četiri puta dnevno. Prihvatilište mora biti pod stalnim nadzorom svih 24 sata!

Udomljavanje zdravih, sterilisanih, vakcinisanih i obeleženih pasa iz Prihvatilišta je veoma važna mera smanjenja populacije napuštenih životinja i obezbeđuje potreban prostor u Prihvatilištu za nove napuštene pse. S toga, saradnja sa Društvima za zaštitu životinja mora biti na najvišem nivou kako bi informisanje građana o mogućnostima udomljavanja pasa iz Prihvatilišta dalo očekivani efekat.

7.2 Unapređenje rada postojeće službe za rad u prihvatilištu i zoo higijenske službe

Član 46. Zakona o veterinarstvu ("Sl. glasnik RS", br. 91/05 i 30/10) predviđa obavezu lokalne samouprave da na svojoj teritoriji organizuje službu koja obavlja poslove hvatanja i zbrinjavanja napuštenih životinja u prihvatilište za životinje.

Da bi ova služba efikasno funkcionisala, potrebno je obezbediti sledeće:

- Zaposliti dovoljan broj radnika u prihvatilištu za životinje.
- Obezbediti potrebnu opremu za hvatanje životinja koja bi se sastojala od:
 - vozila specijalne namene za prevoz uhvaćenih životinja,
 - kaveza koji se montiraju u vozilo za hvatanje pasa prilikom transporta
 - vozila za prevoz uginulih životinja,
 - vučene prikolice za alat i opremu za hvatanje,
 - hvataljke za pse (sajle za hvatanje 1.5 cm sa pokretnom omčom i poluge sa pokretnom omčom metalne dužine od 1 do 3 m i prečnika 3 cm),
 - korpe za agresivne pse,
 - okovratnika i povodca,
 - mreže za hvatanje pasa 10m x 1.5m,
 - meredova za hvatanje pasa,
 - kožne rukavice sa zaštitnim navlakama,
 - zaštitnog odelja otpornog na ujed, pojačanog na podlakticama i potkolenicama,
 - zamke za pse,
 - baterijske lampe,
 - akumulatorskog reflektora,
 - kolica za prevoz uginulih životinja - posebna,
 - prskalice za dezinfekciju,
 - frižidera za patološki materijal,
 - sterilizatora za instrumente,
 - čitača čipova,
 - omamljivača i mamaca,
 - zaštitne maske,
 - farmaceutskih sredstava za hvatanje pasa(eventualno puške za uspavlivanje životinja),
 - računara sa pratećom opremom,
 - fotoaparata,
 - fotokopira,
 - standardne radne obuće i odecе za zaposlene radnike (zimski i letnji) i
 - gumene čizme.

• Kada se građanima vraćaju njihove uhvaćene životinje u slučaju naplate troškova hvatanja i boravka u prihvatilištu, potrebno je obezbediti fiskalnu kasu sa pratećom opremom.

• Obuka i zaštita - Lica koja rade sa životinjama u prihvatilištu, moraju biti obučena za dobrobit životinja i moraju biti redovno vakcinisana, kao i koristiti sredstva za ličnu zaštitu.

Za rešavanje ovog problema u Gradu Zrenjaninu formirana je služba pri JKP"Čistoća i zelenilo". Pomenuta služba treba da obavlja sve potrebne poslove oko hvatanja i zbrinjavanja napuštenih životinja u Prihvatilištu, a na osnovu ugovora zaključenog

između Grada Zrenjanina i JKP "Čistoća i zelenilo".

Za opremanje službe Grad Zrenjanin mora obezbediti potrebna sredstva, kako bi ista mogla da efikasno funkcioniše.

Info služba

Rad Prihvatilišta je javan i predstavlja deo javnog servisa građana. Unutar pravnog lica koje upravlja Prihvatilištem potrebno je organizovati servis za komunikaciju sa građanima - Info službu. Info služba je neophodna jer je u praksi utvrđeno da dnevno postoji više desetina poziva građana za probleme napuštenih životinja, držanja kućnih ljubimaca ili držanja domaćih životinja. Info služba treba redovno da informiše građane o radu Prihvatilišta i rezultatima koji su postignuti u smanjenju broja napuštenih životinja. Takođe treba da informiše zaposlene u Prihvatilištu o problemima građana u vezi sa ovom temom. Info služba treba da vodi redovnu evidenciju o broju poziva, o rešenim, odnosno, nerešenim slučajevima zbrinjavanja napuštenih životinja. Saradnja pravnog lica koje upravlja Prihvatilištem sa Društvom za zaštitu životinja treba da bude najintenzivnija upravo na poslovima koji su vezani za rad ove službe.

Zadaci Info službe:

Osnovni zadatak Info službe je evidentiranje pristiglih prijavi od strane građana i prosleđivanje prijavi nadležnim organima.

U cilju provere podataka navedenih u prijavi lice koje je primilo prijavu istu prosleđuje radnicima u Prihvatilištu i Društvu za zaštitu životinja kako bi se izašlo na lice mesta i utvrdila verodostojnost iznetih podataka u prijavi.

Ukoliko se ustanovi da je došlo do protivzakonitih radnji u vezi sa dobrobiti životinja obaveštava se veterinarska inspekcija, policija, tužilaštvo i Društvo.

Prijave ili dojava građana najčešće se odnose na ubijanje životinja, zlostavljanje i napuštanje životinja od strane poznatog vlasnika, odnosno držaoca, probleme u vezi sadržanjem životinja, zanemarivanje životinja, položaj ili stanje napuštenih životinja, nepravilnosti u radu nadležnih organa itd.

Mogući problemi u komunikaciji sa građanima se odnose na nedovoljnu preciznost iznetih podataka u prijavi, kao i na strah od reakcije lica protiv koga se prijava podnosi i sl.

Najčešće teme koje se odnose na rad info službi su:

- "Poklanjanje" pasa,
- Udomljavanje pasa i
- Izgubljeno-nađeno.

Potrebno je informisati građane da usluge Info službe (servis udomljavanja, servis izgubljenih životinja i sl.) postoje u Prihvatilištu i da se građani uvek mogu

obratiti Info službi Prihvatilišta kada imaju problem sa svojom napuštenom ili nađenom životinjom, koja ih dalje usmerava odgovarajućim institucijama (veterinarima, inspekcijama, Društvu za zaštitu životinja...).

7.3. Projekat informisanja i edukacije građana

Ciljevi obrazovanja i informisanja su upoznavanje vlasnika životinja, kao i građana sa osobinama i potrebama životinja, sopstvenim motivima držanja životinja, zakonskim obavezama vlasnika životinja. Pored toga građanstvo se mora upoznati sa elementima Programa kontrole i smanjenja populacije napuštenih životinja u cilju boljeg razumevanja prava i odgovornosti svih učesnika u lancu rešavanja problema, a naročito obaveza vlasnika odnosno držaoca životinje.

Mediji imaju važnu ulogu u edukaciji i podizanju svesti građana o problemu napuštenih životinja, redovnom istinitom informisanju i promociji humanijeg odnosa prema životinjama.

Problemi koji se javljaju su:

- nedovoljan nivo znanja i informisanosti samih medija o pravim uzrocima nastanka problema napuštenih životinja kao i o humanim načinima njegovog rešavanja i

- nedovoljna zainteresovanost medija.

U cilju **rešenja** navedenih problema potrebno je:

- informisanje i edukacija zaposlenih u medijima o uzrocima nastanka problema napuštenih životinja i o humanim rešenjima,
- podsticanje zainteresovanosti medija povećanim aktivizmom udruženja građana,
- uticanje na medije da ne zloupotrebljavaju problem napuštenih životinja u druge svrhe i
- pridobijanje medija za partnerski odnos u humanom rešavanju problema napuštenih životinja.

Pored objektivnog informisanja, mediji treba da preuzmu ulogu edukatora javnosti, kako bi se pomoglo građanima i državnim službama da se jednom problem reši.

Potrebno je obratiti pažnju na obrazovanje dece, kao budućih vlasnika životinja, kroz redovnu nastavu u školi.

Unapređenje javne svesti kroz edukaciju i podizanje nivoa informisanja šire javnosti putem stalne medijske kampanje čiji je akcenat na principima zaštite dobrobiti životinja, garantuje da će mnoge generacije u Zrenjaninu imati drugačiji odnos prema ovom problemu. Kroz obrazovne programe i javne kampanje potrebno je upoznati javnost sa načinima i uslovima držanja kućnih ljubimaca, njihovim biološkim osobinama, ponašanjem i potrebama, koristima koje čovek ima od njih kao i sa obavezama i odgovornostima koje čovek ima prema njima, drugim ljudima i životnom sredinom.

7.4. Projekat masovnog tretmana napuštenih životinja

7.4.1. Identifikacija

Registracija i obeležavanje svih životinja je ključna preventivna mera, kojom je olakšan nadzor nad njihovim kretanjem, trgovinom, prevozom, odnosno pronalaženjem izgubljenih, napuštenih i otuđenih ljubimaca. Na taj način svaki pas bi bio evidentiran i znao bi se njegov vlasnik.

Praksa je pokazala da su u Republici Srbiji ušni tetovni brojevi, često delimično vidljivi usled nekvalitetne ili neadekvatne opreme za tetoviranje, a neretko, kod veoma malih jedinki, ne postoji mogućnost da identifikacioni broj stane na malu površinu ušne školjke. Potrebno je nabaviti moderniju opremu za kvalitetnije obeležavanje životinja, kućnih ljubimaca.

Kao obavezu uvesti mikročipove s obzirom da je EU dala rok do 2012. godine da elektronski identifikacioni sistem (mikročipovi) postanu obaveza.

Takođe, neophodno je označavanje okovratnom pločicom sa identifikacionim brojem i to sa prednje strane koji vodi ka podacima o vlasniku, a sa zadnje strane sa godinom vakcinacije jedinke i slovo "S", ako je jedinka sterilisana i slovom "C" ako je

čipovana. Preporuka je da pločica bude od tvrde plastike kako ne bi korodirala i kako bi se vrelin žigom na pločicu utiskivali podaci.

Naime, time bi se izbegle mnoge neprijatnosti prilikom identifikacije jedinke i vlasnika. U incidentnim situacijama, pružila bi se mogućnost vizuelne procene koje jedinke su vakcinisane, dehelmetizovane i sterilisane, a koje to nisu.

Takvom metodom bi se podigla svest vlasnika o odgovornom odnosu prema životinji, jer bi ovlašćeno lice u svakom trenutku moglo da izvrši kontrolu.

Isto tako, potrebno je da se podaci o vlasnicima i jedinkama evidentiraju u nacionalnu bazu podataka. Naime, u Republici Srbiji već postoje dve komercijalne baze podataka, ali njihov rad nije zakonom regulisan, pa su time unošeni podaci bez kontrole organa.

Pristup nacionalnoj bazi preko interneta, uz autentifikaciju korisnika pri pristupu, trebali bi imati:

- 1) ovlašćeni obeleživač;
- 2) veterinarski inspektor;
- 3) ovlašćena lica iz zoohigijeničarske službe.

7.4.2. Sterilizacija

Metod sterilizacije predstavlja najefikasniju meru kojom se smanjuje broj napuštenih životinja, reguliše brojnost populacije u prihvatilištima, kao i nekontrolisana reprodukcija napuštenih pasa i mačaka.

Obaveza je da svaka jedinka u prihvatilištima mora biti sterilisana, kao i svaka jedinka koja napušta prihvatilište, osim životinja koji se vraćaju vlasniku.

Jedinke mogu biti sterilisane u bilo kojoj adekvatnoj ustanovi, čime bi se izazvala zdrava tržišna konkurencija i spustila cena usluga. Ovom merom bi se predupredio rad Prihvatilišta, jer se pri prihvatilištu neretko vrši nekontrolisano razmnožavanje, čime se slabi njihova funkcija.

Sterilizacija je rutinska hirurška intervencija koja traje samo 15 minuta i pas je sposoban da se vrati kući već posle sat vremena. Potpuni oporavak traje od 7-10 dana kod ženke odnosno od 3-5 dana kod mužjaka. Pored sterilizacije napuštenih životinja poželjno je promovisati i sterilizaciju pasa i mačaka poznatih vlasnika. Iako najefikasnija metoda u suzbijanju populacije napuštenih životinja - sterilizacija nije dovoljno prihvaćen metod od strane građana zbog nedovoljne informisanosti i predrasuda. Kontinuiranom edukacijom i boljim informisanjem građana povećava se svest o značaju i ulozi sterilizacije u rešavanju ovog problema. Na ovaj način se stiču uslovi da se problem smanjenja brojnosti populacije napuštenih životinja na najhumaniji način reši.

Sprečavanje razmnožavanja životinja smanjuje probleme rađanja, zdravstvene probleme i ekološke probleme - smanjuje troškove kontrole prekobrojnosti u budućnosti.

Sterilizacija i kastracija su temelj svakog efikasnog programa kontrole prekobrojnosti.

PRIMER:

Nesterilisani psi će skoro tri puta češće ujesti od sterilisanih pasa.

Nesterilisani psi izvršili su 95% teških povreda.

Ženka okoti 2 do 8 štenaca ili mačića, 2 puta godišnje, (na ulici od toga prežive prvu godinu samo 2.8 jedinki po okotu), što kod kućnih jedinki čini:

- 1 godine: 12 jedinki
- 2 godine: 67 jedinki
- 3 godine: 367 jedinki
- 4 godine: 2 107 jedinki
- 5 godine: 12 288 jedinki
- 6 godine: 67 000 jedinki.

Niskobudžetnim sterilizacijama udvostručava se broj vlasnika koji sterilišu životinje.

Broj jedinki koje pristizu u prihvatilišta se prepolovljava.

Ako veterinari naplate 80% od regularne cene i ako se godišnje sterilise 25 000 jedinki i ako program traje 6 godina, odnos novca je:

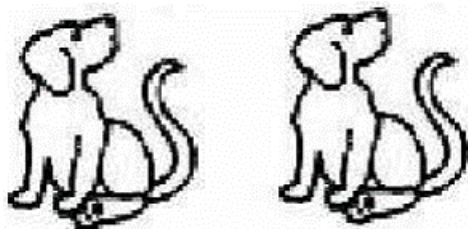
NOVAC ULOŽEN U PROGRAM : UŠTEĐEN NOVAC = 1 : 3.2

Štedi se novac poreskih obveznika!

Efekti sterilizacije kroz godinu dana:

NEMA štenaca kućnih pasa izbačenih na ulicu sa kerušom zbog trudnoće.

Samo su dva psa sa ulice.

NEMA štenaca uličnih pasa.

Nema okupljanja u čopore.

NEALFA i neujedljiv pas.

Neplodni, neujedljivi, ne u čoporima, vakcinisani, poznati svima, šanse da se udome, konkurencija za hranu nesterilisanim psima.

3 od 5 domaćinstava imaju kućnog ljubimca.

Studije pokazuju da 30-60% nesterilisanih ljubimaca biva napušteno ili se izgubi.

Nesterilisane jedinke beže iz domaćinstva na ulicu da bi se parile.

Nesterilisane jedinke beže kada osete mirise ženki u polnom ciklusu.

7.4.3. Udomljavanje, poklanjanje i pronalaženje izgubljenih životinja

Udomljavanje, poklanjanje i pronalaženje izgubljenih životinja predstavlja najhumaniji način zbrinjavanja napuštenih životinja. Sve životinje koje se daju na udomljavanje moraju biti vakcinisane, sterilisane i obeležene.

Iz iskustva je poznato da veliki broj građana kontaktira zaposlene u Prihvatilištu i aktivne članove Društva kako bi "poklonio" jednog, dva ili više kućnih ljubimaca Prihvatilištu.

Razlozi za takvu odluku građani mogu biti objektivni (preseljenje iz kuće u stan, promena mesta prebivališta, bolest, smrt vlasnika odnosno držaoca,...i sl.) i subjektivna želja vlasnika, odnosno držaoca da se oslobodi životinje, dojučerašnjeg kućnog ljubimca, navodeći lične, uglavnom, subjektivne razloge.

Udomljavanje je postupak pronalaženja novog vlasnika za psa koji se nalazi u Prihvatilištu. Pozivom Info službe građani mogu dobiti informaciju ukoliko su zainteresovani da udome psa iz Prihvatilišta. Posao udomljavanja uglavnom vrši Društvo za zaštitu životinja. Nakon odabiranja psa, popunjava se ugovor o udomljavanju, koji je potpisan od strane novog vlasnika i odgovornog lica Društva ili odgovornog pravnog lica koje upravlja Prihvatilištem, a Društvo zadržava pravo kontrole udomljene životinje. Psi iz Prihvatilišta se udomljavaju očišćeni od parazita, vakcinisani, obeleženi i sterilisani, kako bi se smanjila mogućnost daljeg nekontrolisanog razmnožavanja pasa u domaćinstvu.

Akcije udomljavanja koju sprovodi zoohigijenska služba treba da budu kontinuirane i u saradnji sa udruženjima za zaštitu životinja.

Građani koji su izgubili svoje kućne ljubimce mogu se javiti Info službi koja ovu informaciju prosleđuje radnicima u Prihvatilištu i Društvu za zaštitu životinja. Veoma često izgubljena životinja se pronađe i ukoliko su građani prijavili nestanak u zakonskom roku Info službi, ista ih obaveštava da ga mogu preuzeti u Prihvatilištu. Tada vlasnik potpisuje Izjavu o vraćenju životinji. U koliko se slučaj ponavlja smatra se da vlasnik izgubljene životinje ne vodi brigu o svom kućnom ljubimcu i prijavljuje se nadležnim inspekcijama radi dalje obrade.

7.4.4. CNR program (uhvati, steriliši, pusti)

U sredinama u kojima je broj napuštenih pasa veliki, neophodno je primeniti tzv. CNR program - "Catch, Neuter, Release" ("uhvati, steriliši, pusti"). U sredinama kao što je Zrenjanin, jednostavno uklanjanje životinja sa ulica ne predstavlja efikasan način smanjenja njihovog broja. Na lokalitetima sa kojih su uklonjeni psi dosejavaju se novi, jer su za uklonjenim životinjama ostali slobodni izvori hrane. Na taj način, veoma brzo, već posle tri meseca, lokalitet sa kojeg su uklonjene napuštene životinje naseljava isti broj životinja. Nasuprot tome, CNR programom prvo se stabilizuje brojnost napuštenih životinja, a potom postepeno dolazi do smanjenja njihovog broja putem smanjenja kapaciteta staništa, a i sprečavanjem nastanka nove generacije napuštenih životinja.

CNR program se ukratko svodi na hvatanje napuštenih i izgubljenih životinja, sterilizaciju, vakcinaciju protiv besnila, tretman protiv endoparazita i ektoparazita, obeležavanje i vraćanje zdravih, neagresivnih i neujedljivih životinja na područje na kojem su uhvaćeni, osim na lokacije dečjih vrtića, školskih dvorišta i bolnica. Povratak životinja mora biti sproveden najdalje u roku 10 - 15 dana od dana hvatanja. O ovim psima se na ulici brinu građani - staratelji. Staratelji su dužni da na određenim mestima hrane i napajaju pse, kao i da nadziru njihovo ponašanje, zdravstveno stanje i kretanje. U slučaju da se pas izgubi oni su dužni da obaveste odgovarajuću instituciju u čijoj je nadležnosti evidencija o napuštenim i izgubljenim psima.

CNR program je efikasna prelazna mera čiji je cilj da zaustavi dalji porast populacije, kao i dolazak novih napuštenih životinja na slobodne izvore hrane. S obzirom da se ove životinje ne mogu razmnožavati, njihova populacija se postepeno smanjuje.

Plan CNR programa biće sastavni deo godišnjeg Akcionog plana koje donosi Gradsko veće grada Zrenjanina.

7.4.5. Saradnja

Za sve učesnike u lancu rešavanja problematike napuštanja životinja i preuzimanje odgovornosti za svoj deo izvršenja programa potrebna je dobra komunikacija.

U cilju što bolje koordinacije i saradnje svih službi na lokalnom nivou, potrebno je izvršiti umrežavanje, odnosno informativno povezivanje svih mesnih zajednica, škola, javnih preduzeća, kinoloških društava, veterinarskih stanica, inspekcijских službi, policije,

Društva za zaštitu životinja sa Prihvatilištem, odnosno Info službom koja u njemu profesionalno radi na informisanju javnosti.

7.4.6. Eutanazija

Eutanazija je najneefikasnija mera kontrole. Sprovodi je isključivo veterinar nad agresivnim i neizlečivo bolesnim životinjama u skladu sa Zakonom o dobrobiti životinja.

Po Zakonu o dobrobiti životinja ("Sl. glasnik RS", br. 41/09), životinja se može lišiti života na human način, ako:

- 1) je povređena, neizlečivo bolesna, telesno deformisana ili na drugi način patološki onesposobljena tako da oporavak nije moguć, a život za nju predstavlja bol, patnju, strah i stres;
- 2) je dostigla starost pa joj otkazuju osnovne životne funkcije;
- 3) se koristi za ishranu ljudi;
- 4) se koristi u naćunoistraživaćke i biomedicinske svrhe, u skladu sa ovim zakonom;
- 5) se lišavanjem života sprećava širenje, odnosno ako se suzbijaju i iskorenjuju zarazne bolesti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje veterinarstvo;
- 6) životinja ne može da se prilagodi uslovima smeštaja, a njeno puštanje na slobodu predstavlja opasnost za ljude, druge životinje i životnu sredinu;
- 7) je u pitanju uništavanje štetnih glodara;
- 8) je neophodno kontrolisati brojnost populacije određene vrste divljih životinja, u skladu sa posebnim propisima;
- 9) je lišavanje životinje života od veće koristi za njenu dobrobit nego što su patnje od daljeg života, u skladu sa mišljenjem veterinara.

Životinja se ne može lišiti života na javnim mestima, osim:

- 1) u lovištima, u skladu sa zakonom kojim se uređuje lovstvo;
- 2) u slučaju kada je neophodno lišiti životinju nepotrebnog bola i patnje, ako njen oporavak nije moguć, na osnovu mišljenja veterinara, u skladu sa procedurom eutanazije;
- 3) radi sprećavanja širenja, suzbijanja i iskorenjivanja zaraznih bolesti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje veterinarstvo.

Lišavanje životinje života obavlja se na human način koji prouzrokuje trenutnu i sigurnu smrt.

Lišavanje životinje života na human način mora se obavljati uz prethodno omamljivanje životinje, osim kod prinudnog lišavanja života radi prekida patnje i bola nastalog usled patološkog stanja, povrede ili zarazne bolesti.

Životinju može lišiti života samo veterinar ili veterinarski tehničar pod nadzorom veterinara ili drugo obućeno lice pod nadzorom veterinara, osim u slučajevima kada je ugrožena bezbednost ljudi i životinja, ako ovim zakonom nije drukćije propisano.

Lica koja vrše eutanaziju dužna su da posle sprovedenog postupka lišavanja života provere da li je nastupila smrt životinje.

7.5. Sankcionisanje neodgovornih građana

Potrebno je sankcionisati naroćito one vlasnike, odnosno držaoce životinja koji ne vakcinišu svoje pse i maćke i ne izvrše njihovo trajno obeležavanje, ako napuste, odnosno odbace životinju ćiji opstanak zavisi neposredno od njih, kada bez nadzora puste životinje na površine javne namene, kao i u drugim zakonom i drugim propisima predviđenim slučajevima.

Zahteve za pokretanje prekršajnog postupka protiv neodgovornih građana podnose Prekršajnom sudu nadležne inspećijske službe koje vrše nadzor nad primenom zakona i podzakonskih akata iz ove oblasti, kao i komunalna policija, ako im se takva ovlašćenja propišu odlukama Skupštine grada.

7.6. Donošenje novih gradskih propisa koji regulišu ovu pravnu oblast

Odredbom ćlana 20. taćka 26. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Sl. glasnik RS", br. 129/07) propisano je da opština odnosno grad uređuje i organizuje vršenje poslova u vezi sa držanjem i zašćitom domaćih i egzotićnih životinja.

Sada važeća Odluka o naćinu držanja domaćih životinja na teritoriji Grada Zrenjanina ("Sl. list grada Zrenjanina", br. 3/09) doneta je februara 2009. godine, a Zakon o dobrobiti životinja ("Sl. glasnik RS", br. 41/09) stupio je na snagu 10.06.2009. godine. U ćliju usaglašavanja propisa lokalne samouprave sa novodonetim zakonima i podzakonskim aktima, potrebno je da Skupština grada Zrenjanina umesto do sada važeće Odluke donese novu odluku, kojom bi se propisao rad zoohigijenske službe, rad prihvatilišta za napuštene životinje, kao i karantina za smeštaj životinja, prikupljanje, prevoz i zbrinjavanje napuštenih i izgubljenih životinja, pružanje pomoći, brige i smeštaja tim životinjama, naćin obezbeđivanja odgovarajuće veterinarske pomoći, mesto i naćin izvođenja kućnih ljubimaca, a naroćito pasa i maćaka na javne površine.

8. FINANSIJSKI PLAN

Da bi program u ćelosti bio realizovan potrebno je predvideti i obezbediti finansijska sredstva za rad službi i funkcionisanje prihvatilišta, kao i za preventivne mere (obeležavanje, vakcinacija i sterilizacija) iz Budžeta lokalne samouprave, iz sredstava dobijenih od Ministarstva, sredstva Pokrajinskog sekretarijata, od donacija...

Potrebna finansijska sredstva:

1. Sredstva za proširenje, dogradnju Prihvatilišta, pribavljanje neophodne projektne tehnićke dokumentacije.
2. Sredstva za nabavku opreme za rad radnika u Prihvatilištu.- jednokratno,
3. Troškovi zarada i naknada za zaposlene radnike,
4. Troškovi obuke, kao i zdravstvene zašćite zaposlenih (preventivno vakcinisanje),
5. Materijalni troškovi u Prihvatilištu (gorivo, registracija vozila, struja, voda, komunalna taksa, telefon...),
6. Troškovi obuke, kao i zdravstvene zašćite zaposlenih (preventivno vakcinisanje),
7. Troškovi ishrane životinja u prihvatilištu,
8. Materijalni troškovi u prihvatilištu (gorivo, registracija vozila, struja, voda, komunalna taksa, telefon...),
9. Troškovi sterilizacije - kastracije, vakcinacije i obeležavanja, lećenja i eutanazije,
10. Održavanje opreme u prihvatilištu (tekuće i vanredno održavanje),
11. Nabavka dezinfekcionih sredstava,
12. Troškovi za održavanje objekta,

13. Troškovi prevoza i neškodljivog uklanjanja životinjskih leševa i
14. Troškovi istraživanja populacije pasa i ispitivanja javnog mnjenja.

Prihodi za finansijska sredstva:

1. Budžet Grada Zrenjanina (eventualno sredstva iz Budžeta Pokrajine i Republike),
2. iz delatnosti Prihvatilišta,
3. sredstva iz donacija.

9. PREDLOG DINAMIKE REALIZACIJE PROGRAMA

U cilju što humanijeg rešavanja problema napuštenih životinja u Gradu Zrenjaninu neophodno je preduzeti sledeće aktivnosti:

- Legalizovati postojeći objekat Prihvatilišta,
- Upis Prihvatilišta u registar objekata kod nadležnog ministarstva,
- Proširiti kapacitete postojećeg Prihvatilišta,
- Obezbediti sredstva za izradu projektno-tehničke dokumentacije za dogradnju Prihvatilišta,
- Pribavljanje dokumentacije za izgradnju,
- Obezbediti sredstva i uslove za rad koja su predviđena važećom zakonskom regulativom,
- Inicirati kampanju obeležavanja svih pasa i mačaka na teritoriji Grada,
- Za privremeni smeštaj krupne stoke zaključiti ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji sa Poljoprivrednom školom odnosno farmom koja ispunjava zakonske uslove za držanje ovih životinja,
- Dogradnja Prihvatilišta.

Gradsko veće grada Zrenjanina će na početku svake kalendarske godine donositi Akcioni plan za tekuću godinu za realizaciju Programa.

Na kraju svake kalendarske godine vršiće se kontrola realizacije Akcionog plana.

10. OBRAZLOŽENJE

Na teritoriji Grada Zrenjanina problem napuštenih i izgubljenih pasa predstavlja temu o kojoj se raspravlja više godina, a koja je kulminirala u poslednjih par meseci astronomskim odštetnim iznosima na račun Gradskog budžeta. Najizraženiji problem je u samom gradu, ali prisutan je i u ostalim naseljenim mestima. Na rešavanje ove problematike nisu preduzimani značajniji dugoročni koraci sve do 2004. godine, kada se počeo sa izgradnjom sadašnjeg Prihvatilišta na lokaciji "Gradska deponija".

Izgradnjom postojećeg Prihvatilišta rešen je samo deo problema, ali je pored Program kontrole i smanjenja populacije napuštenih životinja u Gradu Zrenjaninu koji podrazumeva: sterilizaciju, obeležavanje svih pasa na teritoriji Grada, udomljavanje uhvaćenih životinja, edukaciju stanovništva putem sredstava javnog informisanja, predškolskih i školskih ustanova, saradnju sa veterinarskim službama i inspekcijama, društvima za zaštitu životinja, ekološkim organizacijama i kinološkim društvima.

Svaki neevidentirani pas i mačka kojeg vlasnik izbacila na ulicu postaje napuštena životinja i predstavlja opasnost za građane, a odgovornost za posledice njegovih napada na građane i imovinu pada na teret lokalne samouprave.

Obeležavanjem pasa i mačaka uvećava se odgovornost vlasnika, koji svoje ljubimce ne mogu olako izbaciti na ulicu (zna se čija je životinja). Neodgovorni vlasnici će snositi sve materijalne troškove za posledice dela koje napravi pas (napadne osobu, druge životinje...), kao i troškove hvatanja i zbrinjavanja životinja u Prihvatilište.

Praksa u našem okruženju je pokazala da se primenom mera: obeležavanja pasa i mačaka, kastracijom i sterilizacijom, udomljavanjem, primenom tzv. CNR programa, edukacijom građana, drastično smanjuje broj napuštenih životinja. Primenom svih ovih mera iz Programa kapacitet postojećeg i dograđenog dela Prihvatilišta će biti dovoljan za teritoriju grada Zrenjanina. Prvi značajniji dugoročni rezultati se mogu očekivati krajem 2013. godine. Sve gore navedene mere predviđene Programom su neophodne kako bi se kroz vreme i edukaciju podigla svest o shvatanju odgovornosti (lične i materijalne) vlasnika svake životinje i time otklonio uzrok problema.

U realizaciji ovog Programa učestvovaće Gradska uprava grada Zrenjanina, JKP "Čistoća i zelenilo", državni organi, naučnoistraživačke organizacije, ustanove u oblasti obrazovanja, veterine, poljoprivrede, zdravstva, informisanja, kulture, kao i druge ustanove i organizacije i pravna i fizička lica, odnosno preduzetnici, koji obavljaju delatnosti, odnosno poslove u vezi sa životinjama.

11. ZAKLJUČAK

Prošireno i dograđeno Prihvatilište treba da počne sa radom najkasnije do juna meseca 2012. godine do kog vremena je potrebno obezbediti deo nedostajuće opreme te zaposliti određen broj lica, kako bi se Program smanjenja broja napuštenih životinja počeo sprovoditi u praksi. Do otvaranja proširenog dela Prihvatilišta potrebno je što kompletnije opremiti postojeći objekat Prihvatilišta, u cilju obezbeđivanja smeštaja odnosno zbrinjavanja napuštenih životinja, u skladu sa Zakonom.

Na ovaj način:

1. Hvatanjem napuštenih pasa i mačaka, njihovim uklanjanjem sa javnih površina i smeštajem u Prihvatilište otkloniće se opasnost od ujeda pasa a samim tim će se izbeći plaćanje naknade štete oštećenim građanima, što će dovesti do smanjenja budžetskih izdataka po ovom osnovu.

2. Sterilizacijom - se brojnost populacije pasa i mačaka stavlja pod kontrolu, na human način, a istovremeno se utiče i na stvaranje zdrave populacije, s obzirom da se sterilizacijom značajno smanjuje rizik polno prenosivih i opasnih bolesti životinja.

3. Mikročipovanjem svih pasa i mačaka postiže se ustrojavanje evidencije njihovih vlasnika, što za posledicu ima povećanje odgovornosti istih prema njihovim kućnim ljubimcima, ali i prenošenje odgovornosti za štetu usled ujeda pasa sa Grada na evidentiranog vlasnika životinje.

4. Antirabičnom vakcinacijom svih pasa i mačaka - nestaje opasnost od širenja rabies, 100% smrtonosne antropozoonoze.

5. Edukacija građana svih uzrasta usmerena je na širenje svesti i informisanje javnosti o dobrobiti životinja, u cilju pravilnog odnosa prema životinjama koji isključuje bilo kakav vid agresivnog ponašanja.

6. Sprovođenjem CNR programa (uhvati, steriši, pusti) doći će do zaustavljanja daljeg porasta populacije pasa i mačaka na

javnim površinama, stabilizacije njihovog broja, odnosno sprečavanja nekontrolisanog razmnožavanja.

Smatramo da bi usvajanje i realizacija ovog Programa doprineo da se na progresivan, ali pre svega human način promeni naš odnos prema napuštenim životinjama, a samim tim i slika o nama samima koju šaljemo u javnost.